

Regio
Gooi en Vechtstreek

Inspiratiebijeenkomst Gezonde Leefomgeving

25 mei 2023

GGD

Gooi en Vechtstreek

Beter in het Groen

Brigit Hamburg
- Adviseur gezondheidsbevordering

Regio
Gooi en Vechtstreek

Marc Maassen

Programmacoördinator Milieu en Duurzaamheid

Rode draad:

- lokaal handelingsperspectief
- toekomstbestendige en gezonde omgeving (onze stip)
- brede kijk op gezondheid
- met inwoners
- verbreden focus naar preventie, positieve gezondheid

Programma:

- 13.45: Inleidingen op het thema door Annette Postma en Fred Woudenberg
- 14.30: Pitches, collega's uit het veld
- 15.10: Korte Pauze
- 15.20: Aan tafel in gesprek
- 15.50: Terugkoppeling
- 16.00: Napraat

***Experts nemen ons
mee:***

***Annette Postma
en
Fred Woudenberg***

GEZONDE GROENE LEEFOMGEVING

INSPIRATIEMIDDAG GOOI- EN VECHTSTREEK
25 MEI 2023 | ANNETTE POSTMA

ALLES IS
GEZONDHEID

WERKEN AAN
EEN GEZONDER
NEDERLAND KAN
ALLEEN SAMEN

ZELFREGULEREND NETWERK

SAMENWERKEN AAN GEZONDER NEDERLAND

- 3.000 + partners
- Zorg, welzijn, wijk, onderwijs, overheid, bedrijfsleven
- Integrale benadering & van onderop
- Natuur en Leefomgeving als kernthema
- Vernieuwende initiatieven
- Onverwachte verbindingen: meetings, tools, websites

3000

DRIE DELEN

1. Groen is gezond
2. Integraal samenwerken
3. Beschikbare tools

GROENE LEEFOMGEVING

= GEZONDERE BEWONERS

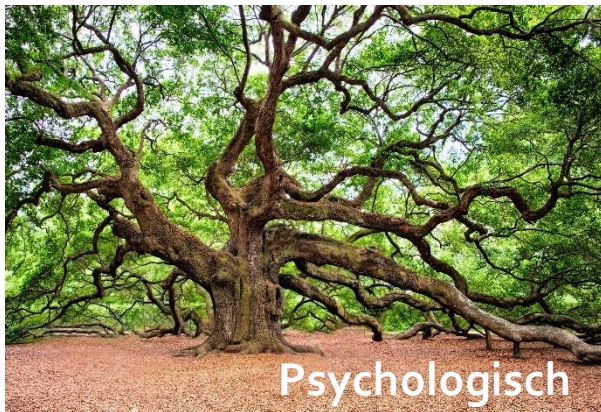
GEZONDHEIDSVORDELEN

- Meer bewegen
- Meer sociale contacten
- Gezondere voeding
- Sterkere afweer, minder allergieën en astma
- Betere stemming, minder angst
- Minder kans op diabetes mellitus, hart-en vaatziekten en ADHD
- Kinderen spelen creatiever en pesten minder

WAAROM IS NATUUR GEZOND?

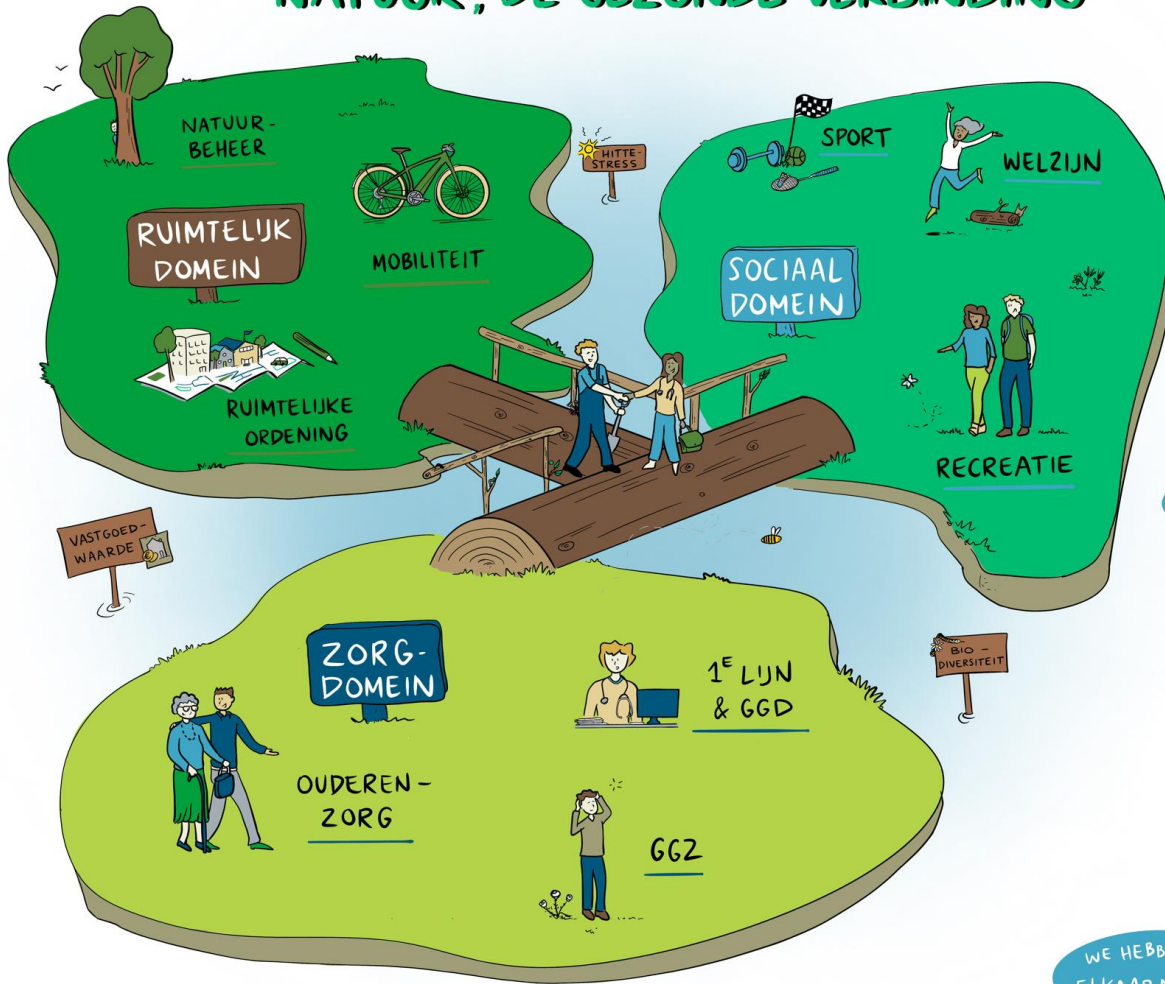
4
mechanismes

IEDEREEN AAN TAFEL VOOR EEN GROENE
GEZONDE LEEFOMGEVING

NATUUR, DE GEZONDE VERBINDING

ONZE OPGAVEN

NATUUR
DICHTBIJ

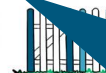

CO-CREATIE
breng kennis
bij elkaar

CRISIS = KANS

POSITIEVE
GEZONDHEID

...VERSCHILLENDE
KADERS

BEWIJS

welzijn

gezonde leefstijl

Ziekte & zorgkosten

BATEN
vs
LASTEN

wrong
packet

WE HEBBEN
ELKAAR NODIG!

1. INTEGRAAL
WERKEN

3. TOOLS
BESCHIKBAAR

2. POSITIEVE
GEZONDHEID
OP DE TEKENTAFEL

INTEGRAAL WERKEN?

VERSCHILLEN IN DENKEN EN WERKEN

ANDERE FOCUS

GEBIED OF DOELGROEP
TYPE STAKEHOLDERS

ANDERE TIJDSCHAAL

WEKEN / MAANDEN / JAREN OF
ZELFS DECENNIA

ANDERE BUDGETTEN

k €€ - mln €€

Misverstand

de meest voorkomende vorm van

communicatie

~ by Peter Benary ~

Logisch!

The background is a solid green color with several white circles of varying sizes scattered across it. The circles are positioned in the corners and along the edges, creating a modern, minimalist aesthetic.

BETER GOED GEJAT DAN SLECHT BEDACHT

Meer overzichten en tools

Groen, ook voor gezond beleid

GEZONDE LEEFSTIJL

SOCIALE VERBINDING

GEZONDHEID

SPELEN EN LEREN

ONTSPANNING

KWALITEIT EN VEILIGHEID

TEMPERATUUR, LUCHT EN GELUID

Betrokken bij beleid voor groen en/of gezondheid?
Bekijk hier de gezondheidswaarde van groen en hoe dit om te zetten in beleid op basis van wetenschap en praktijk.

Disclaimer

ALLES IS
GEZONDHEID

NATUUR VOOR GEZONDHEID – SOCIAAL & ZORG

EEN OVERZICHT VAN WERKWIJZEN, TIPS, MATERIALEN

Toolkit voor zorgverleners om natuur voor gezondheid in te zetten

23 januari 2023

Persbericht

Natuur levert gezondheidsvoordelen op. Daarvoor is steeds meer bewijs. Een toenemende aantal zorgverleners zet daarom natuur in om te werken aan de gezondheid van cliënten en patiënten. Om professionals daarbij te helpen ontwikkelde Alles is Gezondheid met Arts en leefstijl een toolkit met praktische hulpmiddelen.

De toolkit Natuur voor Gezondheid biedt professionals in de eerstelijns gezondheidszorg en welzijns- en sportsectoren laagdrempelige informatie over hoe ze natuur kunnen integreren in hun werkwijze. Bekijk de inhoud: [Natuur voor Gezondheid – Alles is gezondheid](#).

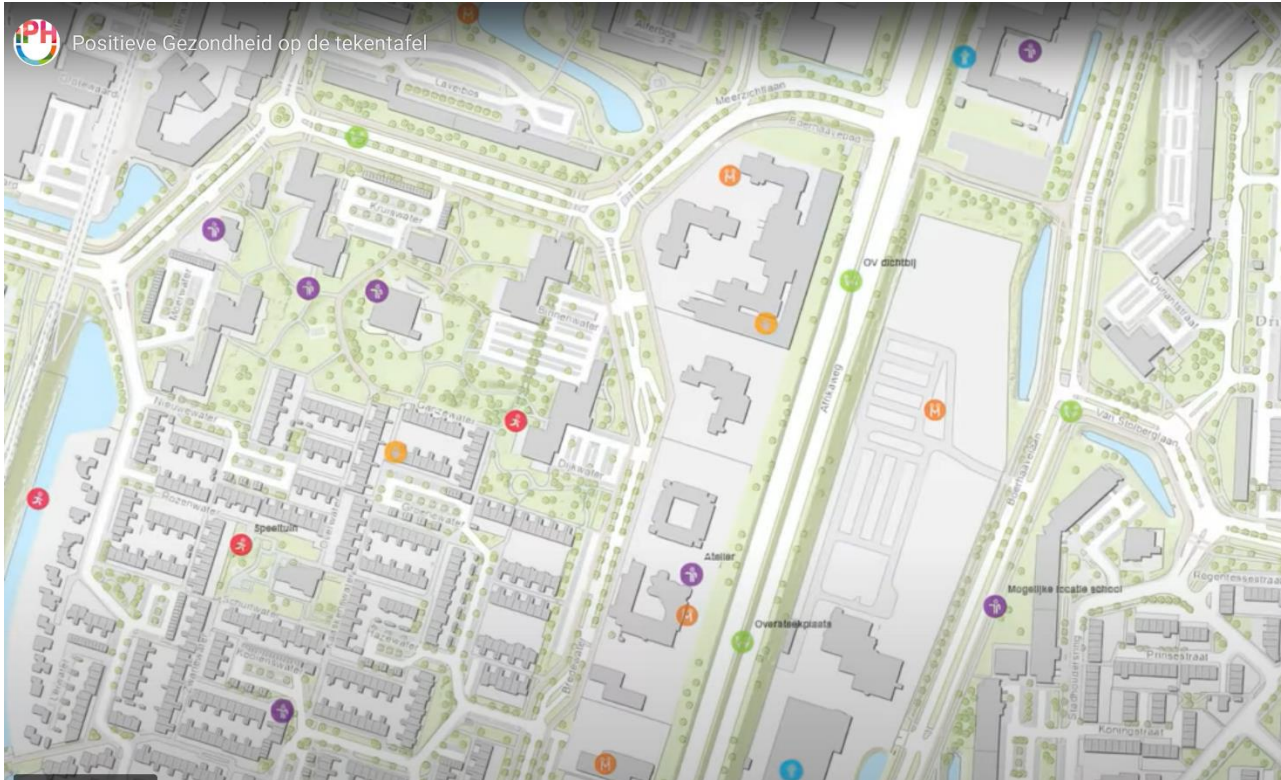
Daarmee is er nu een centrale plek met in tips, materialen, voorbeelden en inspiratie. Van

Toolkit Natuur
voor gezondheid

BEWONERS BETREKKEN & INTEGRAAL WERKEN

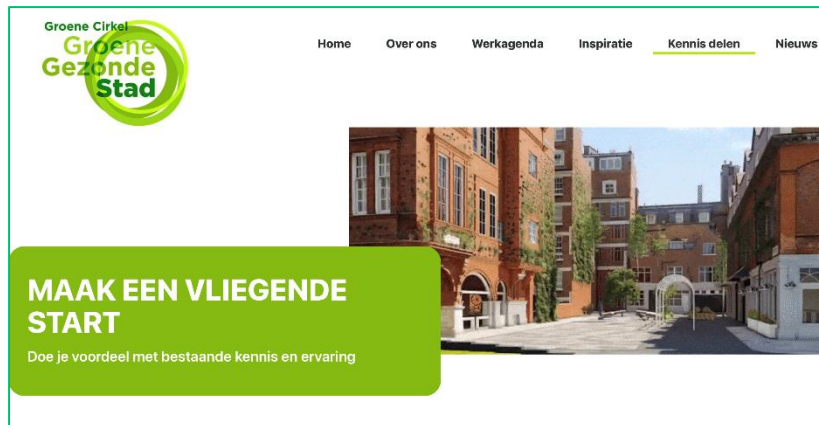

Positieve
Gezondheid op de
Tekentafel

WORKSHOP SAMEN INRICHTEN VOOR GEZONDHEID

PAUL DIJKMAN, ARCHITECTUURFILOSOOF - - VOOR GROENE GEZONDE STAD

TOP-10 GEZOND NATUURINCLUSIEF BOUWEN

MAATREGELEN VOOR NIEUWBOUW EN GEBIEDSONTWIKKELING

BUURTPLUKTUIN

MEER SOCIALE CONTACTEN
GEZONDERE VOEDING
MEER BEWEGING

BIODIVERSITEIT

STERKERE AFWEER
MINDER ALLERGIEËN

GROENE BEWEGROUTES

MEER ACTIEVE VERPLAATSING
BETERE LUCHTKWALITEIT

	Omgevingskwaliteit	Bewegen	Ontspannen	Ontmoeten	Afweer/allergie	Zingeving	Mentaal welzijn	Ervaren gezondheid	Risico's
Groen vanaf de voordeur	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Hoge bomen beperken ventilatie nauwe straten
Groene fiets- en wandelpaden	✓	✓							Veiligheid, valrisico
Rust / ontmoetingsplekken	✓		✓	✓		✓	✓		Overlast hangjeugd, zwerfafval, plaagdieren
Gezamenlijke buurttuin	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
3-30-300 waarde	✓		✓	✓		✓		✓	
Natuurlijke speelplekken	✓	✓	✓	✓	✓		✓		Teken
Groene verbindingen	✓	✓						✓	Teken
Biodivers groen					✓		✓		Toename allergenen
Particuliere tuinen	✓	✓	✓	✓			✓	✓	
Wateropvang	✓								Muggen, blauwalg, leptospirose

DE LINKS OP EEN RIJTJE

- ✓ [HANDLEIDING NATUUR EN GEZONDE LEEFSTIJL](#)
- ✓ [PRAATPLAAT NATUUR: DE GEZONDE VERBINDING](#)
- ✓ [POSITIEVE GEZONDHEID OP DE TEKENTAFEL](#)
- ✓ [KLIKBARE INFOGRAPHIC GROEN VOOR GEZOND BELEID](#)
- ✓ [TOOLKIT NATUUR VOOR GEZONDHEID](#)
- ✓ [GROENE GEZONDE STAD](#)
- ✓ TOP10 >>VOLGT

BEDANKT VOOR DE AANDACHT

Annette Postma

06 21 56 54 70

annette.postma@allesi Gezondheid.nl

GGD
Amsterdam

Omgeving en gezondheid

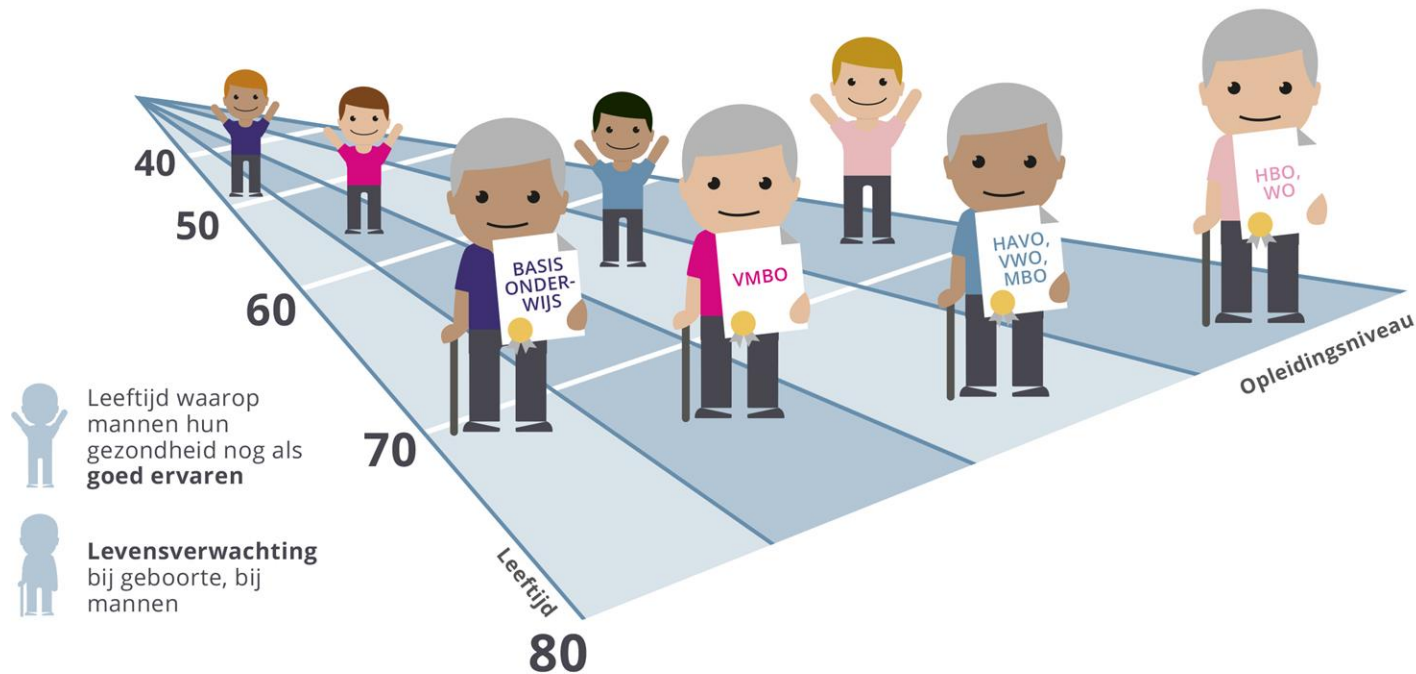
Fred Woudenberg

fwoudenberg@ggd.amsterdam.nl

Eemnes, 25 mei 2023

Sociaal economische gezondheidsverschillen

**Gezondheid is het hoogste goed,
maar ziek worden is leuker**

Zelfregie?

<https://www.youtube.com/watch?v=ov8icbQfriw>

De vele invloeden op gezondheid

De gezondheid beschermen en bevorderen

Need to have

Nice to have

***Pitch:
Collega's uit
het veld***

ONZE OMGEVINGSVISIE IS NOG IN DE MAAK.

“GEEN REDEN OM NIET NU AL GEZONDHEID ALS FACTOR MEE TE NEMEN IN DE UITVOERING EN PROJECTEN IN DE OPENBARE RUIMTE.”

Wat is (landelijk) beleid NOVI, wat kunnen /moeten gemeenten daarmee (regionaal maatwerk)

A. De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) biedt een duurzaam perspectief voor onze leefomgeving.

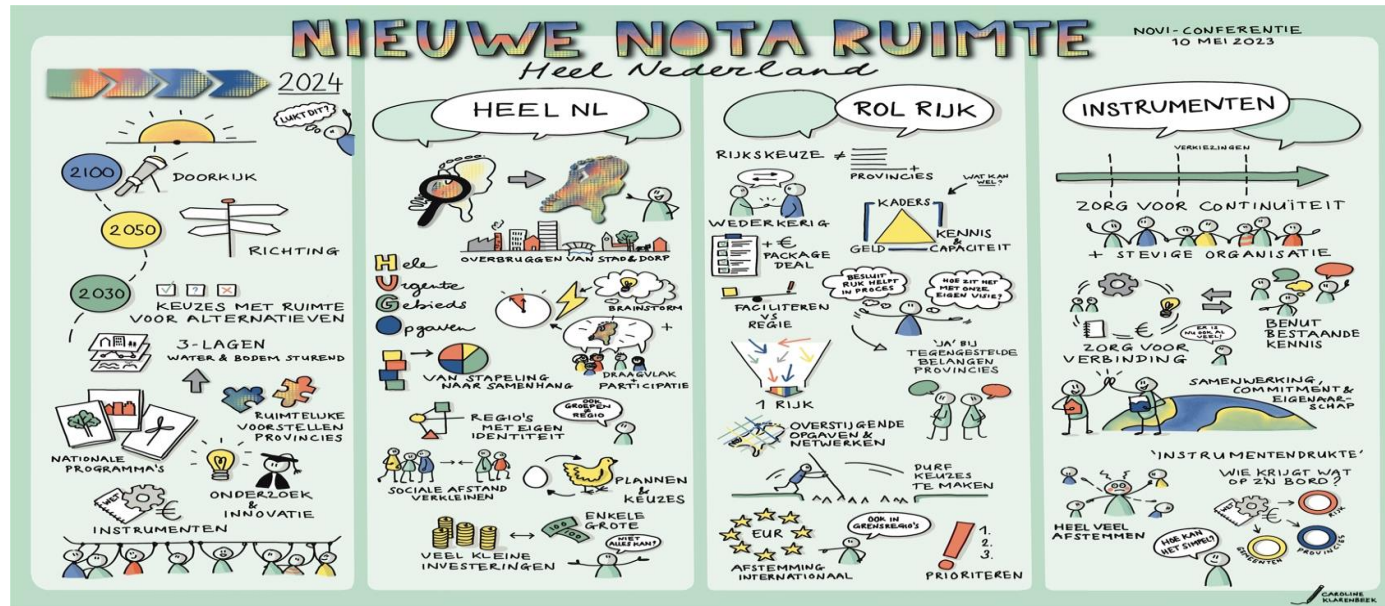
Hiermee kunnen we inspelen op de grote uitdagingen die voor ons liggen. Allerlei trends en ontwikkelingen hebben invloed op onze leefomgeving. Veranderende en groeiende steden, de overgang naar een duurzame en circulaire economie en het aanpassen aan de gevolgen van de klimaat

B. Wat kunnen gemeenten hiermee?

- 1. Draagvlak creëren:** met goed omgevingsmanagement behartigen we waar mogelijk alle omgevingsbelangen en creëren daarmee draagvlak onder stakeholders voor de uitvoering van het project.
- 2. Imago behoud:** met goed omgevingsmanagement draag je bij aan een blije omgeving en een blije opdrachtgever. Dit resulteert in positieve mediaberichten, goede gesprekken in de wandelgangen en veelbelovende feedback richting de opdrachtgever, wat bijdraagt aan het creëren en behouden van een goed imago.
- 3. Teverden omgeving:** met goed omgevingsmanagement zorgen we dat de omgeving zich gehoord en gezien voelt en op die manier met een tevreden gevoel kan terugkijken op het project.

Gezondheid/ Leefomgeving: Ontwikkelen Nederland en tegelijkertijd de leefbaarheid inwoners verbeteren (welzijn)

1. Groen en gezond leven in de stad: meer ruimte voor natuur, bewegen en ontmoeten;
2. Woonwijken van de toekomst: vormgeven aan de naorlogse wijken in transitie;
3. Hoogstedelijke knooppunten: grootschalige verdichting met kwaliteit.

Hoe neemt Huizen GLO mee in de (uitvoerings)praktijk

Duurzaam & gezond

Uitdagingen liggen er niet alleen op de lange termijn, maar ook al in de komende jaren. We vragen veel van onze leefomgeving. We willen duurzaam met onze planeet omgaan. We willen een schone, gezonde, herkenbare en veilige omgeving en tegelijkertijd een bloeiende economie.

We hebben ruimte nodig om te wonen, werken, produceren, (ver)bouwen en ons te verplaatsen. We willen leren, spelen, recreëren, ontspannen, bewegen en sporten. We willen de bereikbaarheid en de kwaliteit van de leefomgeving verbeteren. We willen zorgen voor veiligheid tegen overstromingen, bescherming tegen gevaren van risicovolle productie en activiteiten. We willen ruimte bieden aan natuur, landschap en water en werken aan gezonde woon-, werk- en leefomstandigheden.

De druk op de fysieke leefomgeving in Nederland is zo groot, dat botsende belangen veelal niet los van elkaar kunnen worden opgelost. De onderlinge afhankelijkheden zijn daarvoor te groot. Het streven is combinaties te maken en belangen waar mogelijk te koppelen (win-win). Dit kan niet altijd en overal, er zijn soms ook scherpe keuzes nodig

De voorgestelde aanpak in Huizen:

1. Alle projecten worden besproken in een 6 wekelijk overleg BOR-MB-FIN-OMG
2. In één collegevoorstel komt een nieuw "kopje" gevolgen voor de (gezonde) leefomgeving

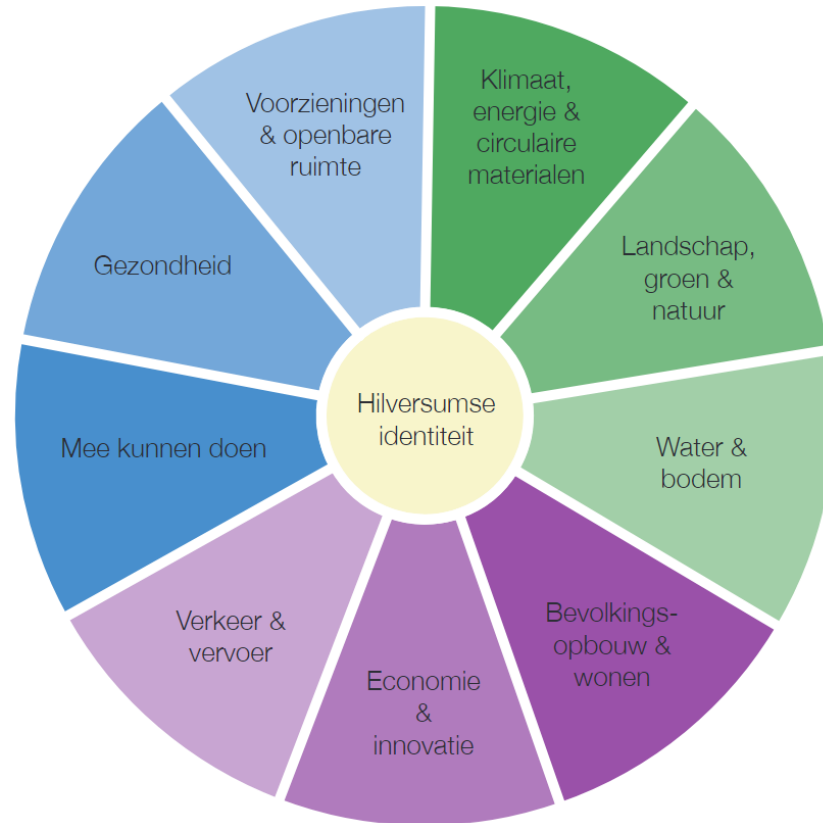

Inspiratiebijeenkomst Gezonde Leefomgeving

25 mei 2023

Ontwerp Omgevingsvisie

- **Duurzaam:** verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving
- **Meedoen / Inclusief:** zorgen dat er kansen zijn voor iedereen
- **Actief / Vitaal:** een robuuste, duurzame economie die past bij demografische ontwikkelingen

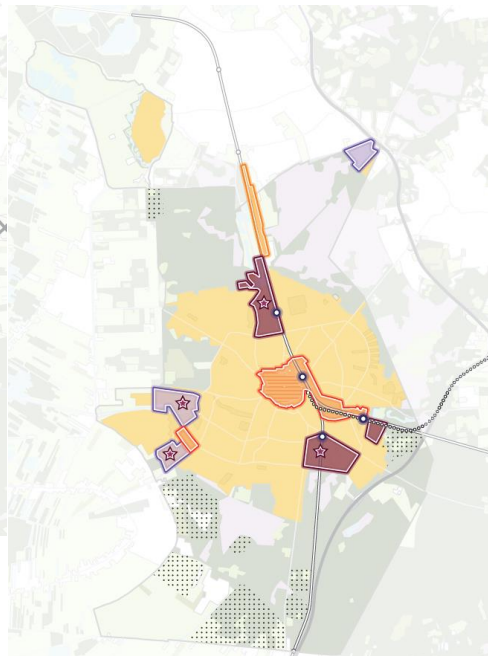

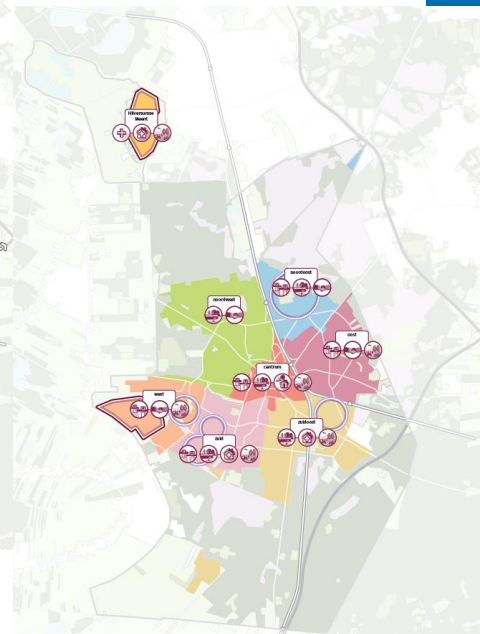
Typisch Hilversum

Duurzaam Hilversum

Actief Hilversum

Meedoen Hilversum

Duurzaam Hilversum 2040

verbeteren lucht, water & bodem

lucht, water & bodem voldoen in 2040 in de hele gemeente aan de milieunormen
oppakken in samenwerking met rijk, provincie en regio

versterken groen & biodiversiteit

herstellen biodiversiteit, diverser groen en meer mogelijkheden voor waterberging

tegengaan verdroging gebiedsgericht opzetten waterpeil

groene ring rond de stad hier wat drukker, daardoor elders rustiger

rondje Hilversum als mogelijke begrenzing nader uit te werken

zoekgebied afronden rondje Hilversum

versterken landschappelijke schakels

koele groene routes maken in de stad

groen-blauwe verbindingen

verbindingszone stadsecologie bomen en bos

verbindingszone stadsecologie (schraal) grasland

klimaatadaptatie

overlast bij hevige neerslag aanpakken zoekgebieden hemelwaterinfiltratie

verkoelen door groen of water zoekgebieden

overgang naar duurzaam energiesysteem versnellen

zonne-energie op daken

zonne-energie op geluidschermen

kleinschalige zonne-energie aandachtspunt: beschermde stadsgezichten

beschermde stadsgezichten

Arenapark

6 principes

sporten en bewegen

levendige gemengde buurt

landschap voor mens en natuur

mobiliteit van de toekomst

inclusieve economische motor

circulair en duurzaam

1. Sporten en bewegen

- Olympisch verleden, Nike en vele scholen als basis
- Nieuwe school, sportvoorzieningen
- Met nieuwe verbinding alles beloopbaar
- Iedereen is atleet!
- Vele aanleidingen tot beweging, ook op kavels
- Kruisbestuiving onderwijs, sport, bedrijven

Noord-zuidas thv school en park – noordwaarts

Verbeteren leefbaarheid en welzijn door burgerinitiatieven

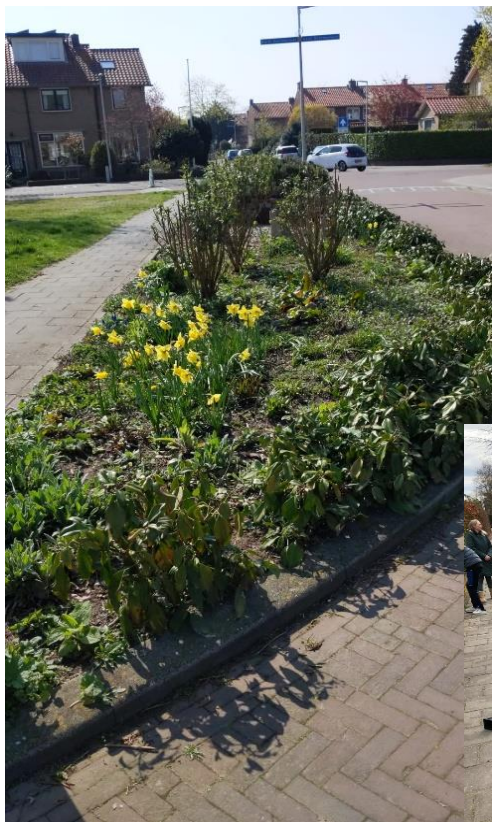
Gooise Meren

Hoe is het mogelijk?

Gebiedsgericht werken

GGD

Gooi en Vechtstreek

Wijkaanpak Rookvrij leven voor iedereen

Marlou Hensen – adviseur gezondheidsbevordering

- Brede blik
- In samenhang oppakken
- Kernteam
- Met co-creatie: 'een actieve en interactieve manier van samenwerken waarbij iedereen invloed heeft op het proces en het resultaat, en dus samen iets maken'.

- Knelpunten:
  - In de actiestand
  - Lang proces
- Kansen:
  - In samenhang oppakken
- Succesfactoren:
  - Leren over welke behoefte en/of hulp nodig is
  - Hulp komt daadwerkelijk goed terecht

Hoe kunnen we voor een wijkaanpak in samenhang beter samenwerken?

Meer info: m.hensen@ggdgv.nl

GAD- maatschappelijke taak

- Ooit begonnen als beschermer vanuit hygiëne

Nieuwe maatschappelijke taak??

1. Volledig Circulaire in 2050 (*al het afval wordt opnieuw gebruikt in 2050*)
  - a. Samen met inwoners naar betere afval scheiding
  - b. Samen met inwoners zorgen voor nette en schone buurten
  - c. Duurzame grondstoffenbeheer en verwerking
2. Bewustwording van “gevaarlijke stoffen”

Schadelijke stoffen

NOS Nieuws • Donderdag 12 december 2019, 19:54

Veel microplastics in gratis verstrekt compost Noord-Holland

In compost van afvalverwerker HVC uit Purmerend zitten te veel microplasticdeeltjes. Dat blijkt uit onderzoek van de Universiteit van Wageningen opdracht van [NH Nieuws](#) en de Plastic Soup Foundation.

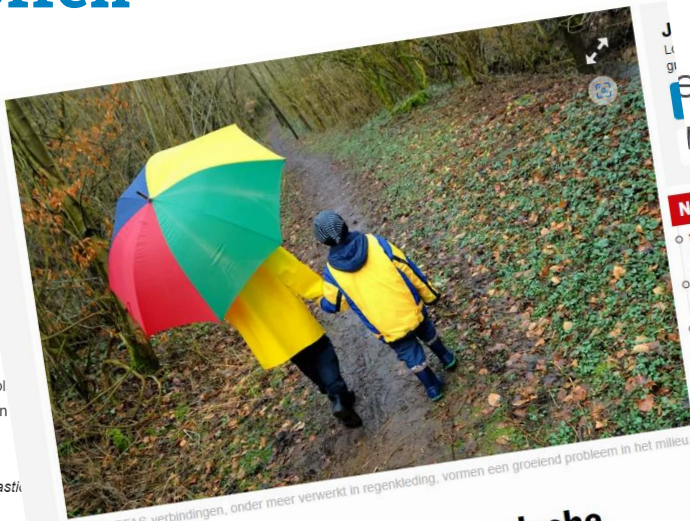
Eerder dit jaar werd bekend dat zeker negentien Noord-Hollandse gemeenten gratis compost hebben uitgedeeld die plastic bevat. De compost is afkomstig van afvalbedrijf HVC en is ook buiten Noord-Holland terechtgekomen.

Uit het Wageningse onderzoek blijkt dat er ook veel onzichtbare stukjes plastic in de compost zitten, zogenaemde microplastics. "In deze compost vinden we vier deeltjes per theelepeltje", zegt hoogleraar Violette Geissen.

Volgens Geissen zitten er in vier kilo compost zo'n 4000 deeltjes microplastic.

How Microplastics in the Soil Contribute to Environmental Pollution

PFAS-verbindingen, onder meer verwerkt in regenkleding, vormen een groeiend probleem in het milieu. © Getty Images

Gezondheidsschade chemische stoffen PFAS minstens 52 miljard euro, Nederland vraagt verbod

Fabrikanten van antiaanbakpotten en waterafstotende regenkleding moeten straks zeer waarschijnlijk op zoek naar alternatieve grondstoffen. Een voorstel dat vandaag openbaar is gemaakt door het Europees Agentschap voor Chemische Stoffen (ECHA) wil tienduizenden soorten PFAS verbieden.

Edwin Timmer 07-02-23, 11:00 Laatste update: 07-02-23, 14:07

Veilig toch schadelijk voor kinderen

NIEUWS

Twee jaar geleden ontstonden zorgen over de veiligheid van rubberkorrels die bij kunstgrasvelden gebruikt worden. Dit rubber is gemaakt van oude autobanden en kan kankerverwekkende en hormoonverstorende stoffen bevatten.

Niet schadelijk?

Het Nederlandse RIVM en de European Chemical Agency (ECHA) vinden dat de risico's van kunstgras voor kinderen met rubbertegels, die onder meer op speelterreinen

veilig is
p rubbertegels is veilig

GAD actief in de wijk

1. Persoonlijke aanpak om bewustwording te creëren
2. Inzetten op een veilige, schone en leefbare wijk
3. Inzetten afvalcoaches, mobiel scheidingsstation etc.

Waar kunnen we elkaar versterken?

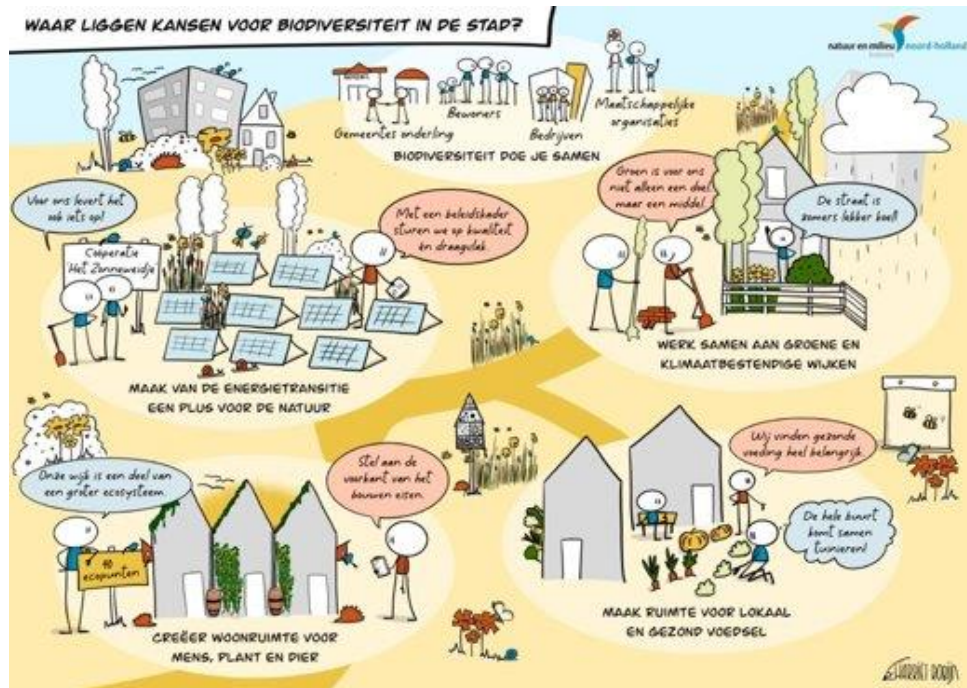
dreamstime.com

ID 18215555 © Alhava1978

Netwerk Groenblauwe Gemeenten

Het doel: beleid en activiteiten rondom biodiversiteit te versnellen, versterken en uit te rollen in de Provincie

→ door middel van kennisdeling, netwerk en samenwerking

Aan de slag met positieve gezondheid

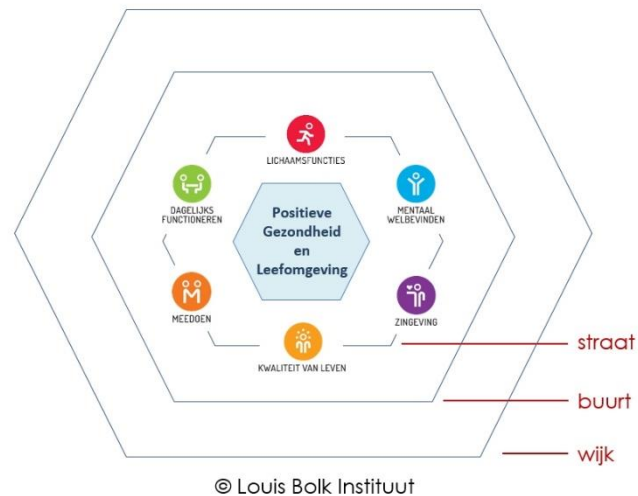
Webinar "Positieve gezondheid en de groene leefomgeving"

- 29 juni 12.15-13.00 via Zoom
- Aanmelden kan via www.mnh.nl/groeneagenda of mail naar minella@mnh.nl

Regionale werksessie Positieve gezondheid

- 6 juli (tijd en locatie ntb)
- Aanmelden kan via www.mnh.nl/groeneagenda of mail naar minella@mnh.nl

Integraal model voor Positieve Gezondheid en Leefomgeving (raamwerk)

Van individueel naar collectief

Aldo Kivits: “Hoe trekken we samen op in de regio op het gebied van gezonde leefomgeving?”

Pauze

***We zien jullie over
10 minuten weer
terug!***

In gesprek aan tafel:

- Hoe zetten we GLO op de (beleids-)agenda? Hoe borgen we brede/integrale blik op GLO daarbij? Hoe trekken we daarin samen op? Waar liggen de kansen?
- Waar kunnen we elkaar versterken in de buurt/wijk en in de afstemming met inwoners op het gebied van schoon, veilig, groen en gezond gedrag?

Regio
Gooi en Vechtstreek

Dankjewel!

Op naar een gezonde Gooi en Vechtstreek!

Inspiratiebijeenkomst Gezonde Leefomgeving - 25 mei 2023

